

Mit jelent Pestkörnyéknek Nagy-Budapest megvalósítása közellátási vonalon

Írta: Nezvál Ferenc

A letűnt kapitalista rendszer állandóan foglalkozott Nagy-Budapest kialakításának gondolatával, de megvalósítani nem merie, mert attól félt, hogy a peremvárosok és községek 63% munkáslakossága Budapest 37% munkásságával együtt igen veszélyes politikai tényezővé válik — egy közgazdászati egységbe tömörülve — a kizsákmányoló érdekekkel szemben.

Nem tették ezt annál is inkább, mert nem volt kíváncsat szempont a kapitalistákat kiszolgáló kormányzati rendszernek, hogy igen nagy költséggel közművekkel, jó utakkal, lakásokkal és kulturális létesítményekkel és olcsó élelmiszerekkel lássák el a dolgozó munkásságot.

Ezért tehát, amikor a fasiszta Németország nyomására bevezették a kötött gazdálkodást, kétévi huza-vona után is csak külön kezelendő közellátási övezetként csatolták Budapesthez azt a 6 peremvárost és 18 községet, amelynek lakossága minden életvonalakozásban Budapesttel egységes közigazgatásba tartozott volna.

A háború pusztítása után az imperialista elnyomásból felszabadítva, a Kommunista Párt, majd az MDP vezetésével, a földreformot, a jó pénz megteremtését, a bankok és gyáripari üzemek államosítását végrehajtva, országunk a hároméves terv befejeztével újjáépülve talpraáll, elérkezett az ideje, hogy az ötéves terv folyamán Nagy-Budapestet építsünk.

Budapestből és a most már 7 megyei város és 16 községből alakított Nagy-Budapest 1.600.000 lakost magába foglaló közigazgatási egység, tehát az ország lakossága egyhatodának egyformán jó és olcsó, szükségleteinek megfelelő élemezéséről fogunk gondoskodni.

Bár a jelenleg elfogyasztott élelmiszerek mennyisége is elég nagy, mégis az ötéves terv végére az egyes élelmiszerekből lényegesen nagyobb mennyiség kerül felhozatalra, illetőleg gyártásra, amelynek szétosztása csak egy gondosan kiépített elosztó-hálózzal hajtható végre.

Tájékoztatásul az elvégzendő feladat nagyságára, nézzük meg Nagy-Budapest egyévi ellátását egyes főbb élelmiszerek felhozatalra kerülő és előállítandó mennyiségét az ötéves terv végén:

kenyér	15.400 vg.
zsemlye	2.400 "
liszt	4.800 "
cukor	3.520 "
zsír	2.320 "
hús és szalonna	5.440 "
tojás	1.248 "
tej és tejtermék	3.200.000 hl.
burgonya	11.520 vg.
zöldség, főzelék	16.320 "
gyümölcs	11.520 "

Ennek a hatalmas élelmiszerterménységnek az egyenletes elosztását a szállítás decentralizálásával oldjuk meg. Nem engedhetők meg, hogy egy-egy nagy felhozatali, vagy feldolgozó centrumból lássák el Nagy-Budapestet. Ez ugyanis nagy szállítási kocsiparkot, személyzetet és hosszú szállítási vonalakat kíván, ami az ipari feldolgozásnál, az élelmiszeranyagoknál és az abból előállított termékeknél, pedig az árusításra kerülő élelmiszereknél, még a centrális beszállítás és újbóli kiszállításból, kétszeres szállítási költséget okoz, megdrágítva a termelést és az elosztást.

Ezért az ötéves terv végrehajtása során Nagy-Budapest egységében még egy nagyvásártelep és lehetőleg az összekapcsoló, egymáshoz közel fekvő lakóterületek részére, azok centrumaiban egy-egy vásártal, vagy közúti szállítással jól megközelíthető felhozatali, illetve elosztó helyeket létesítünk, amelyekről a legkevesebb szállítási költséggel, a leggyorsabban lehet a felhozott élelmiszereket a feldolgozó üzemekbe, illetve a lakosság szükségleteit ellátó elosztó-hálózatba eljuttatni. Az ily módon kialakított ellátási körzeteket a felhozatali, ki-gyártási és szétosztási szempontok figyelembevételével, élelmiszer-csoportok szerint, sajátos követelményeknek megfelelően fogjuk kiképezni.

A népi demokrácia megerősödésével a szocializmus útján történt előrehaladás következtében már lehetséges a fentebb megadott szempontok szerint a felhozatali két nagyvásártelepre és egyes tájegységekre való decentralizálása, mert a nagyvárosi ellátást túlnyomórészt nemzeti és községi vállalatok vették át. Tehát most már mint főfelhozatali helyek fognak működni a nagyvásártelepek, mert nincs szükség egy központi nagyvásártelep árszabályozó működésére. A nemzeti vállalatok biztosítják a dolgozó parasztság és egyéb termelők felé az egységes, becsületes átvételi árakat és ugyanakkor az elosztó-hálózat is egységes áron veheti át, kisebb tételekben való szétosztásra, a szükségleteknek megfelelő mennyiségeket.

Igy érvényesül a dolgozók érdekeit szolgáló egyenletes elosztás, amelynél nemcsak megszűnik a jelenlegi peremvárosok és községeknek a felhozatali helytől való nagy távolságából adódó hátrányos helyzete, amely egyrészt az áru nehezebb eljuttatását, másrészt a szállítási költséggel terhelt magasabb árat eredményezte — s így a pestkörnyéki dolgozók 5—20 százalékkal drágábban vásárolhattak —, hanem egyenletes ellátottság mellett egyforma árak lesznek Nagy-Budapest területén.

Nagy-Budapest létrehozásában, az intézkedések kiadásában, végrehajtásában, ellenőrzésében, a dolgozók érdekeit szolgáló egyöntetűség érvényesül, s így a végrehajtásra kerülő intézkedések, az új közellátási építkezések és berendezések következtében a volt Pestkörnyék életszínvonala jelentősen emelkedni fog.

A csarnokok, piacok és élelmiszerfeldolgozó üzemek, valamint az élelmiszerüzletek minőségi és árelőellenőrzését kiterjesztjük Nagy-Budapestre és a hígniai követelményeknek megfelelően szükséges modernizálási és átépítési intézkedésekkel korszerűvé tesszük az élelmiszerfelhozatali és a jelenlegi szétosztási hálózatot.

Budapest körül 30 km-es körzetben úgynevezett zöldövezetet alakítunk ki, a főzelékfélék és zöldségellátás szükségleteinek minél kevesebb szállítással való biztosítására. Továbbá a 60 km-es körzetben a gyümölcstermelés fejlesztésére fogunk nagy gondot fordítani, hogy Nagy-Budapest lakossága ezzel, az egészségre igen fontos élelmiszerral bőségesen el legyen látva.

Mindezeknek a munkálatoknak jó és biztonságos végrehajtásában jelentős szerepük lesz az igen jól működő népi szervezeteknek.

A termelés vonalán a termelési bizottságok, a begyűjtés, beadás vonalán a DÉFOSZ-szervezetek, az irányítás és ellenőrzés vonalán az MDP helyi pártszervezetei és az MNDSZ biztosítják a helyes vonalvezetést.

A jövőben nem fordulhat elő, hogy az övezeti megyei városok és községek silányabb minőségű és kevesebb húsellátásban részesüljenek, minden élelmiszerfelvételt általában 5—20 százalékkal drágábban kapjanak meg, sőt egyes minőségi árukhoz ne jussanak hozzá, amikor Budapest belső kerületei mindezekből a legjobbat, legbőségesebben vásárolhatják meg.

A szocialista termelés bőségében a legjobb minőségű élelmiszereket fogja nyújtani és a felhozatal decentralizálásával, jól felépített elosztó-hálózzal, ebben a KÖZERT-árudák számának növelésével, biztosítani tudjuk, hogy Nagy-Budapest minden dolgozója szükségleteinek és kívánságának megfelelően olcsó, jóminőségű élelmiszereket kapjon.

A főváros közeliellmezési közigazgatása nagy szeretettel végzi a szükséges előkészítési és átszervezési munkálatokat, hogy ezzel is hozzájárulhasson Rákosi elvtárs bejelentésének megvalósításához, mely szerint: „Budapest az ország egyik legszebb, leg-egészségesebb és legboldogabb városa lesz”.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

725.091

1949.

Szerző: Nezvál Ferenc

Cím: Mit jelent Pestkörnyéknek

Nagy-Budapest megvalósítása

közellátási vonalon

Forrás: Főv. Napló

(Hely) 1949 dec. 8.

(Idő) 1949 dec. 8.

(Köt. v. füzet) (Oldal)

Személy

Helyszám